

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
У ПІДПРИЄМНИЦТВІ, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

*підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
спеціальності D7 Торгівля
освітньо-наукової програми Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність*

**Силабус нормативного освітнього компонента
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У
ПІДПРИЄМНИЦТВІ, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ** підготовки
здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань D
Бізнес, адміністрування та право, спеціальності D7 Торгівля, за освітньо-
науковою програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Павлова О. М., завідувач кафедри економіки і торгівлі, д.е.н.,
професор

Силабус погоджено: Гарант ОНП
Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність

Олена ПАВЛОВА

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
економіки і торгівлі**

Протокол №1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри економіки і
торгівлі

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	D Бізнес, адміністрування та право D7 Торгівля Підприємництво, торгівля та біржова діяльність третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	Нормативний
Кількість годин/кредитів 210/7		Рік навчання 1
		Семестр 2
ІНДЗ: немає		Лекції 32 год.
		Практичні 38 год.
		Самостійна робота 126 год.
Консультації 14 год.		
Форма контролю: екзамен		
Мова навчання:		Українська

II. Інформація про викладача

ПІБ: Павлова Олена Миколаївна

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: завідувач кафедри економіки і торгівлі

Мобільний телефон: 0985038484

E-mail: pavlova.olena@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента. Опанування освітнього компонента сприяє формуванню у здобувачів освіти системного розуміння сучасних теорій конкурентоспроможності, принципів сталого розвитку бізнес-середовища, соціальної відповідальності підприємств та специфіки їх прояву у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Студенти набувають знань про механізми формування конкурентних переваг, моделі оцінювання потенціалу конкурентоспроможності підприємств, методи управління конкурентоспроможністю на засадах сталого розвитку, інструменти соціально відповідальної поведінки бізнесу в торговельно-біржовому секторі. Особливу увагу приділено практичним аспектам: аналізу ринку, бізнес-стратегуванню, використанню біржових інструментів, оцінюванню впливу репутації та корпоративної відповідальності на результативність підприємств.

2. Пререквізити: ОК - Філософія та методологія науки, Академічна доброчесність та наукова етика, Сучасні інформаційні технології в науковій та викладацькій діяльності, Практика та методика відкритої науки іноземною мовою тощо.

Постреквізити: Економетричні методи та моделі в освітній та науковій діяльності Розробка та управління інноваційними науковими проектами.

3. Мета і завдання освітнього компонента. Метою освітнього компонента є формування у здобувачів освіти теоретичних знань і практичних навичок з питань оцінювання, формування та управління конкурентоспроможністю підприємств у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності, з урахуванням принципів сталого розвитку та соціальної відповідальності бізнесу.

Основні завдання освітнього компонента:

- ознайомити здобувачів вищої освіти із сучасними теоріями конкурентоспроможності підприємств та ринків;
- сформувати навички аналізу бізнес-середовища, конкурентних позицій підприємств, у тому числі торговельних та біржових структур;

- навчити застосовувати методи оцінювання конкурентного потенціалу підприємства;
- розкрити інструменти забезпечення конкурентних переваг (маркетинг, інновації, цифрові технології, логістика, біржові інструменти, ESG-підходи);
- сформувати вміння управляти конкурентоспроможністю підприємства в умовах ринкових ризиків, глобалізації та цифрової трансформації;
- ознайомити з принципами корпоративної соціальної відповідальності, її впливом на репутацію, інвестиційну привабливість та позиції на біржах;
- розвинути практичні навички розробки програм підвищення конкурентоспроможності підприємств.

4. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність до міжособистісної взаємодії

Спеціальні (фахові) компетентності

СК02. Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК05. Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасних теорій, методологій, об'єктів досліджень й практик, із застосуванням системного підходу до врахування неекономічних аспектів з різних галузей знань, у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

Програмні результати навчання

РН06. Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності.

РН09. Планувати і виконувати теоретичні та/або емпіричні дослідження з використанням сучасних методів й інструментів, здійснювати критичний аналіз результатів власних або сторонніх досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо проблем у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та дотичних міждисциплінарних напрямів, з дотриманням норм академічної і професійної етики.

РН10. Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.

Soft skills: стратегічне та системне мислення – здатність оцінювати конкурентні позиції суб'єктів підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням економічних, соціальних і інституційних чинників; критичне мислення та оцінка управлінських рішень – уміння аналізувати наслідки конкурентних стратегій і рішень з позицій економічної ефективності та соціальної відповідальності; етична відповідальність і соціальна свідомість – усвідомлення принципів корпоративної соціальної відповідальності, ESG та сталого розвитку у професійній діяльності; прийняття рішень в умовах невизначеності та ризиків – уміння формувати конкурентні стратегії з урахуванням соціальних і репутаційних ризиків.

5. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам.роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
<i>Змістовий модуль 1. Конкурентоспроможність у підприємництві, торгівлі та біржовій діяльності</i>						
ТЕМА 1. Сучасні теорії конкурентоспроможності у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності	18	3	4	1	10	О / 5
ТЕМА 2. Сталий розвиток бізнес-середовища у торгівлі та біржовій діяльності	15	2	2	1	10	О, ТР, Т / 5
ТЕМА 3. Потенціал конкурентоспроможності бізнес-структур у торгівлі та біржовій діяльності	15	3	3	1	8	О, ДС / 5
ТЕМА 4. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства у торгівлі та біржовій діяльності	16	2	3	1	10	О, ТР / 5
ТЕМА 5. Управління конкурентоспроможністю підприємства в торгівлі та біржовій діяльності на засадах сталого розвитку	15	2	2	1	10	О, ТР / 5
ТЕМА 6. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства у торгівлі та біржовій діяльності	13	2	2	1	8	О, ТР / 3
ТЕМА 7. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності підприємств у торгівлі та біржовій діяльності	12	2	2	1	7	О, ТР / 5
Разом	104	16	18	7	63	35
<i>Змістовий модуль 2. Соціальна відповідальність у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності</i>						
Тема 8. Поняття бізнесу, корпоративної соціальної відповідальності та сталого розвитку	18	3	4	1	10	О / 5
Тема 9. Основи ділової етики в бізнесі. Вплив зовнішніх чинників	15	2	2	1	10	О, ТР, Т / 5
Тема 10. Концепція корпоративної соціальної відповідальності та сталого	15	3	3	1	8	О / 5

розвитку						
Тема 11. Хто такі стейкхолдери. Найкращі управлінські практики стейкхолдерів	16	2	3	1	10	O, TP, T, K / 5
Тема 12. Стратегія розвитку CSR (CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY). Виявлення проблем у CSR	15	2	2	1	10	O, TP / 5
Тема 13. Соціальні інновації. Взаємозв'язок між корпоративною соціальною відповідальністю (КСВ) та підприємництвом. Бізнес-моделі, засновані на КСВ/сталому розвитку	15	2	4	1	8	O, TP / 5
Тема 14. Оцінка соціального впливу. Звітність стандартів КСВ відповідно до методології стандартів ISO	12	2	2	1	7	O, TP / 5
Разом	106	16	20	7	63	35
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						15
Модульна контрольна робота 2						15
Всього годин / Балів	210	32	38	14	126	100

Форма контролю*: Т – тести, TP – тренінг, К – розв'язування кейсів, РМГ – робота в малих групах, П – презентація роботи; Р – реферат, О – опитування а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача освіти (СРЗО) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

У процесі виконання самостійної роботи здобувач вищої освіти використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати вміння до науково-дослідної роботи та творчого мислення щодо вирішення актуальних науково-прикладних завдань. Метою самостійної роботи є набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок щодо засвоєння знань з методології та організації наукових досліджень, різновидів видів наукових результатів, інформаційного пошуку наукових гіпотез галузей.

Для виконання роботи здобувач вищої освіти обирає та опрацьовує теоретичне питання.

Темі самостійної роботи

1. Сутність конкурентоспроможності підприємства у сфері торгівлі та біржової діяльності.
2. Теорії конкурентоспроможності М. Портера, Й. Шумпетера, Ф. Котлера та їх застосування у торговельно-біржовому бізнесі.
3. Сталий розвиток як фактор формування конкурентоспроможності підприємств у торгівлі.
4. Конкурентний потенціал торговельного підприємства: структура, оцінювання, показники.

5. Методи аналізу конкурентного середовища (SWOT, PEST, 5 сил Портера) для підприємств торгівлі та біржових компаній.
6. Біржові механізми формування конкурентних переваг: ф'ючерси, опціони, спотові контракти.
7. Конкурентні стратегії підприємств у торгівлі: диференціація, лідерство у витратах, фокусування.
8. Цифрова трансформація як інструмент підвищення конкурентоспроможності в роздрібній та електронній торгівлі.
9. ESG-стандарти та нефінансова звітність як елемент конкурентної стратегії біржових компаній.
10. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) у торгівлі: світові практики та українські реалії.
11. Вплив репутаційного менеджменту на конкурентоспроможність підприємства.
12. Екологічні стандарти та «зелений маркетинг» у торгівлі: вплив на споживчу поведінку.
13. Соціальні програми підприємств та їх вплив на лояльність клієнтів у торгівлі.
14. Етична поведінка на ринку та принципи чесної конкуренції.
15. Біржові індекси як показник конкурентоспроможності компаній.
16. Розроблення бізнес-стратегій сталого розвитку для торговельних мереж.
17. Інновації у логістиці та ланцюгах постачання як фактор конкурентної переваги.
18. Аналітика великих даних (Big Data) в оцінюванні конкурентоспроможності.
19. Визначення собівартості та ціноутворення як елемент конкурентної боротьби в торгівлі.
20. Ризики та бар'єри конкурентоспроможності на біржових і товарних ринках.
21. Соціальна відповідальність малого та середнього бізнесу.
22. Ефективність партнерських відносин та ділової репутації у забезпеченні конкурентних переваг.
23. Впровадження систем менеджменту якості ISO як складова конкурентоспроможності.
24. Кластерні моделі розвитку торгівлі та їх вплив на конкурентність регіонів.
25. Розробка міні-проєкту “Програма підвищення конкурентоспроможності торговельного підприємства”.
26. Вплив глобалізації та електронної комерції на конкуренцію.
27. Роль державного регулювання та антимонопольної політики у формуванні добросовісної конкуренції.
28. Біржові спекуляції, арбітраж та їх вплив на конкуренцію.
29. Соціальна звітність підприємств, що котируються на фондових біржах (на прикладі Nasdaq, Варшавської біржі, Української біржі).
30. Економічна безпека підприємства як умова його конкурентоспроможності.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему

запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність з ОК, становить 70 балів. Протягом поточної роботи здобувач освіти має набрати не менше 35 балів (як допуск до складання іспиту). Для отримання допуску здобувач освіти має відпрацювати практичні або лабораторні роботи до дати іспиту під час основної сесії. Оцінки за відпрацьовані роботи викладач виставляє в електронний журнал успішності поруч або замість «н». У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів, він не може бути допущеним до екзамену і повинен бути відрахований за академічну неуспішність. Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової (70 балів) та екзаменаційної (30 балів) оцінок. Отримана оцінка заноситься до електронного журналу успішності та індивідуального навчального плану студента. Під час складання екзамену здобувач може отримати від 0 до 30 балів.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (30 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах від 0 до 30 балів за результатами виконання екзаменаційних завдань: 3 теоретичних питання (10 балів за кожне питання) відповідно до програми освітнього компоненту.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на екзамен:

1. Сутність та структура поняття «конкурентоспроможність підприємства».
2. Основні підходи до оцінювання конкурентоспроможності на рівні підприємства, галузі, країни.
3. Ключові відмінності між поняттями «конкуренція», «конкурентна перевага» та «конкурентоспроможність».
4. Види конкурентних переваг підприємств у торгівлі та біржовій діяльності.

5. Теорії конкуренції: А. Сміт, Д. Рікардо, Й. Шумпетер, М. Портер.
6. Модель «п'яти сил Портера» та її застосування для підприємств торгівлі та біржових структур.
7. SWOT-, PEST-аналіз, матриця BCG як інструменти стратегічного аналізу.
8. Цифровізація та її вплив на конкурентоспроможність підприємств.
9. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, структура, світові стандарти (ISO 26000, GRI, ESG).
10. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) у сфері торгівлі: приклади, ефекти, ризики.
11. Роль етики бізнесу у формуванні конкурентних переваг.
12. Соціальна відповідальність на фондових біржах та вимоги до публічних компаній.
13. Стратегії конкуренції: лідерство у витратах, диференціація, фокусування.
14. Біржові механізми (ф'ючерси, опціони, хеджування) як чинники конкурентоспроможності.
15. Репутаційний капітал підприємства: сутність та напрями формування.
16. Показники оцінювання конкурентного статусу підприємства (ринкова частка, рентабельність, інноваційність).
17. Конкурентна політика держави. Антимонопольне законодавство України.
18. Глобалізація та її вплив на конкуренцію в торгівлі та біржовій діяльності.
19. Кластерна модель розвитку та її роль у підвищенні конкурентоспроможності.
20. Сталий розвиток бізнесу: економічний, соціальний та екологічний виміри.
21. ESG-підходи як сучасний критерій оцінки ефективності компаній на біржах.
22. Соціальна відповідальність малого бізнесу та її особливості.
23. Внутрішні та зовнішні чинники конкурентоспроможності підприємства.
24. Поняття «біржова кон'юнктура» та її вплив на конкурентоспроможність учасників ринку.
25. Інновації в логістиці та ланцюгах постачання як джерело конкурентних переваг.
26. Соціальний аудит і нефінансова звітність підприємства.
27. Корпоративне управління як фактор конкурентоспроможності та соціальної відповідальності.
28. Впровадження стандартів якості (ISO 9001, ISO 14001) та їх вплив на ринкові позиції підприємства.
29. Електронна комерція: конкурентні стратегії та соціальні виклики.
30. Вплив споживчої поведінки на конкурентоспроможність торговельних підприємств.
31. Соціальна відповідальність у біржовій діяльності: етика, прозорість, довіра.
32. Відповідальне інвестування (SRI, ESG-індекси).
33. Оцінювання соціального ефекту діяльності підприємства.
34. Методи антикризового управління конкурентоспроможністю підприємства.
35. Проблеми недобросовісної конкуренції та способи їх подолання.
36. Фандрейзинг, спонсорство та благодійність як прояви соціальної відповідальності.
37. Вплив воєнних, економічних та енергетичних криз на конкурентоспроможність бізнесу.
38. Гендерна, трудова та екологічна відповідальність підприємства.
39. Репутаційні ризики: сутність, методи запобігання та управління.
40. Український та міжнародний досвід реалізації політик КСВ у торгівлі та біржовому середовищі.
41. Соціальний маркетинг як інструмент формування конкурентних переваг.
42. Інноваційні бізнес-моделі у сфері торгівлі: платформені, мережеві, фріланс-моделі.
43. Поняття та прояви корпоративної недоброчесності: корупція, greenwashing, маніпуляції зі звітністю.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка балів	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Критерії оцінювання результатів навчання:

90-100 балів (відмінно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в повному обсязі, у встановлені терміни й повно виконав завдання поточного оцінювання; відповіді правильні, обґрунтовані, логічні, містять аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки та прослідковується активність здобувача працює протягом усього курсу.

82–89 балів (дуже добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; виконав більшу частину завдань поточного оцінювання; відповіді здебільшого правильні, усі передбачені силабусом навчальні завдання виконані, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані.

75-81 балів (добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання; усі передбачені завдання виконані; деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо.

67-74 балів (задовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених силабусом завдань виконано.

60-66 балів (достатньо): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на прийнятному рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених силабусом завдань не виконані або виконані із значною кількістю помилок.

1-59 балів (незадовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Павлов К. В., Лялюк А. В., Павлова О. М., Данилюк Т. І. Економіка та організація біржової діяльності : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2023. 274 с.

2. Павлова О. М., Павлов К. В., Омельчук Б., Кучерява О. Формування системи управління якістю як чинника конкурентоспроможності продукції підприємств аграрної галузі. – *Innovation and Sustainability*, 2022. Вип. 4. С. 193–201. DOI: 10.31649/ins.2022.4.193.201

3. Павлов К. В., Павлова О. М., Спас В. В., Данилюк В. В., Романюк Я. Ю. Оцінка ефективності бізнес-проектів: теорія та практика реалізації. *Бізнес Інформ*, 2024. № 5. С. 161.–167. – DOI: 10.32983/2222-4459-2024-5-161-167.

Додаткова:

1. Павлова О. М., Павлов К. В., Сур'як А. В., Спас О. В. Теоретичні підходи до реінжинірингу бізнес-процесів на підприємствах харчової галузі України в умовах воєнного часу *Український журнал прикладної економіки та техніки*, 2022. Том 7, № 4. С. 49–55.

2. Павлова О. М., Павлов К. В., Спас В. В., Полторак О. В. Моніторинг процесів енергозбереження у соціально-економічних системах. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*, 2023. Вип. 3. С. 6–12.

3. Павлова О. М., Павлов К. В. Синергія методологічних підходів до аналізу соціально-економічних систем. *Український журнал прикладної економіки та техніки*, 2023. № 2.

Інформаційні ресурси

1. Навчальна платформа LMS Moodle: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2094>

2. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки.

URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>

3. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL:

<http://www.nbuv.gov.ua/>